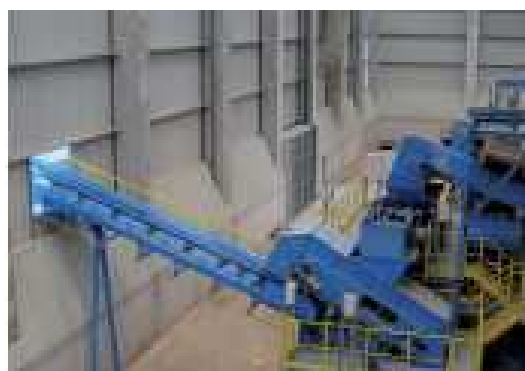




Inauguració de la planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci de Gestió de Residus Municipals del Baix Camp



Dossier de premsa
Botarell, 25 de març de 2009



Introducció

A Catalunya es recull selectivament el 34% dels residus municipals generats, aquesta dada està molt per sobre de la mitjana de la resta de l'Estat (17%) i de la mitjana europea (30%). La ciutadania cada vegada és més conscient i participativa en la reducció i la recollida selectiva dels residus i, per tant, les administracions – Generalitat i ens locals – han de posar en servei instal·lacions que facilitin el reciclatge i que ajudin a aprofitar al màxim els residus.

L'Agència de Residus de Catalunya està impulsant un nou model pel que fa a la concepció i gestió dels residus a casa nostra basat en la prevenció i el reciclatge. És necessari que augmentem el percentatge de recollida selectiva en les diferents fraccions (orgànica, vidre, envasos, paper i cartró) i que actuem de manera preventiva per evitar generar residus de manera innecessària. Per això és imprescindible el compromís de tots els agents implicats, l'administració en els seus diferents nivells, el sector econòmic, industrial i comercial, els moviments associatius i, sobretot, la ciutadania en general.

La planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci de Gestió de Residus Municipals del Baix Camp és un element clau en aquesta concepció de la gestió de residus, ja que el tractament de la fracció resta, de la qual s'obtenen materials que tornen al cicle productiu i energia, és l'element que distingeix i defineix el model català de gestió de residus. La instal·lació situada a Botarell concretitza el ferm compromís de la Generalitat, a través del Departament de Medi Ambient i Habitatge i l'Agència de Residus de Catalunya, en la implementació d'un model de gestió de residus sostenible, modern i innovador.



Inauguració de la planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci de Gestió de Residus del Baix Camp

El desplegament del model català de gestió de residus es fa cercant la màxima coordinació i cooperació amb els ajuntaments i altres ens locals. Així, l'Agència de Residus de Catalunya s'ha integrat dins el Consorci de la Gestió dels Residus Municipals del Baix Camp, per tal d'abordar conjuntament les decisions que afecten aquest territori en matèria de residus i fer-ne la millor gestió possible.

La inauguració de la planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci és una fita de gran rellevància, ja que és la primera planta de tractament de la fracció resta que funcionarà fora de l'àrea metropolitana de Barcelona, i complementa el servei que ja ve oferint la planta de compostatge de la fracció orgànica situada al mateix municipi des de l'any 1997.

Model català de gestió de residus

El model català de gestió de residus considera els residus com un recurs, fet que implica modificar de forma radical tota l'estratègia de gestió i tractament dels materials de rebuig de l'activitat humana. Aquest canvi de perspectiva comporta, per una banda, transformar la manera com la ciutadania es relaciona amb els béns naturals, i, de l'altra, donar eines i instruments per tal d'afavorir la prevenció i valorització dels residus a tots els nivells.

Les característiques que defineixen aquest model de gestió innovador són:

- tractament del 100% dels residus mitjançant processos de triatge, mecànics i biològics, per tal de recuperar la màxima quantitat de recursos
- recollida i tractament de tota la matèria orgànica continguda en els residus municipals
- aplicació de mesures preventives per a reduir la generació de residus
- planificació de les instal·lacions de tractament i disposició final per a racionalitzar el desplaçament dels residus
- millora de l'eficiència dels processos de recollida selectiva i valorització de totes les fraccions: orgànica, envasos, paper i cartró, vidre i altres.

El tractament mecànic biològic de tots els residus provinents de la fracció resta és un tret identificatiu i diferenciador del model català de gestió de residus. Això implica que a Catalunya no hi ha cap residu que vagi a disposició final sense haver passat abans per un tractament que assegura el màxim aprofitament i valorització de les seves fraccions segregades.



La planta de tractament de residus del Consorci de Gestió de Residus Municipal del Baix Camp

La planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci permet el tractament simultani de la fracció resta i la fracció orgànica de forma diferenciada amb una tecnologia que permet generar energia elèctrica en un procés de cogeneració.

Els principals processos de la planta són el tractament mecànic – biològic (TMB) amb digestió anaeròbia (metanització); l'estabilització aeròbia posterior de la matèria orgànica, mitjançant túnels; i la maximització de la recuperació de materials amb processos de selecció mecànica.

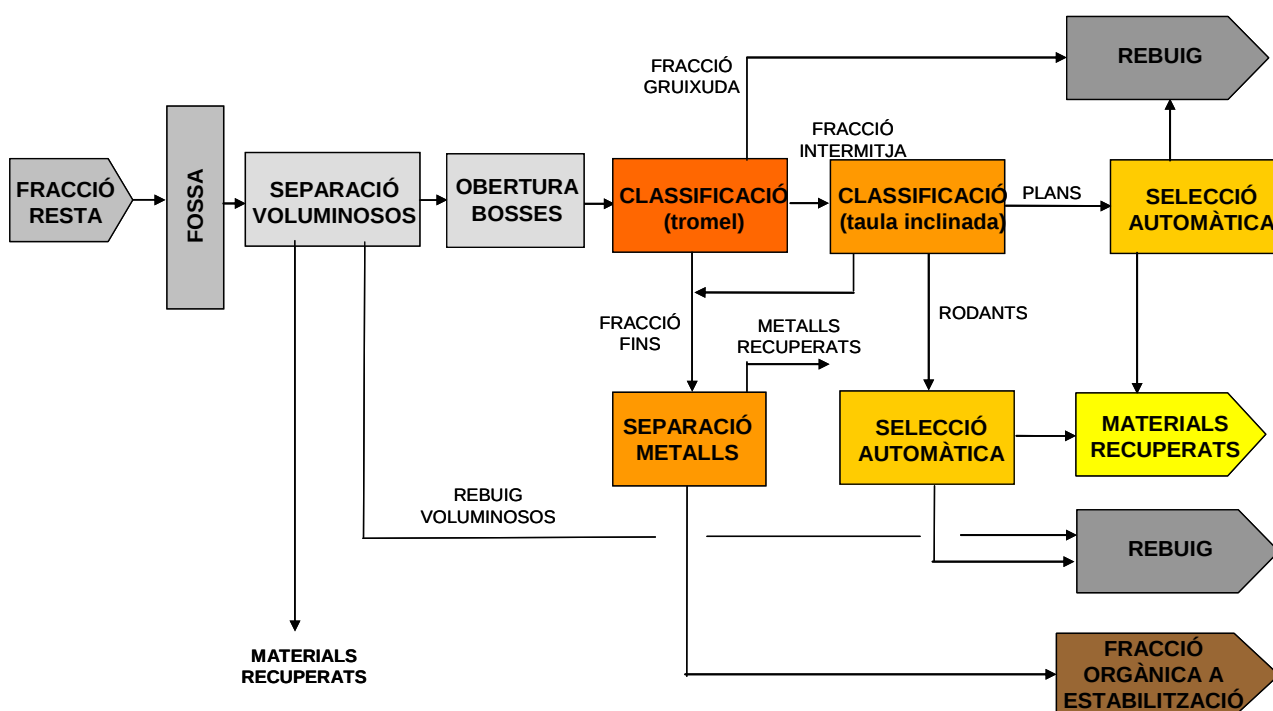
Un altre aspecte a considerar és que la nova planta de tractament suposa una reducció dels residus biodegradables que han d'anar a tractament final, cosa que atenua les emissions de gasos d'efecte hivernacle com el metà i el CO₂. És, doncs, des d'aquest punt de vista, un instrument més en la lluita contra el canvi climàtic.

La planta té una capacitat de tractament de 85.000 t/any de la fracció RESTA; i per la seva versatilitat podrà tractar FORM (matèria orgànica de la recollida selectiva) ajustant les capacitats d'ambdós residus segons es requereixi en cada cas.

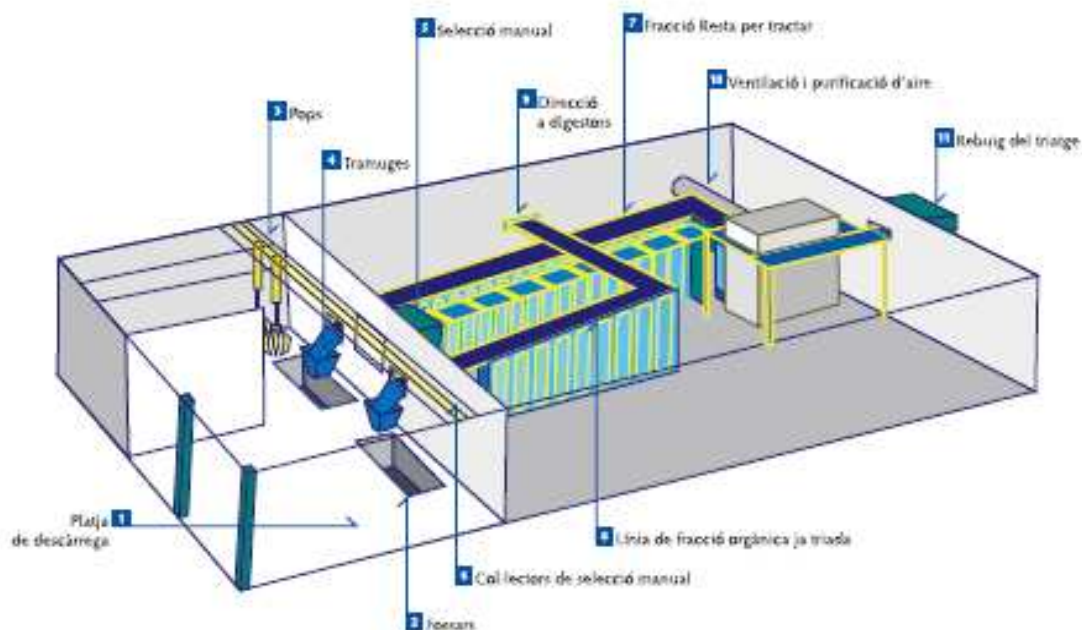
Els principals processos que efectua la planta són els següents:

Recepció i pretractament mecànic:

- Recepció dels residus i descàrrega d'aquests als fossars de recepció, amb una capacitat útil total de 2.400 m³.
- Alimentació de les dues línies de pretractament amb capacitat de 35 tones/hora per RESTA i FORM, segons el residu entrant, mitjançant els pops.
- Pretractament dels residus d'entrada segons l'esquema 1, presentat a continuació, el qual inclou una cabina de triatge per separar manualment voluminosos, vidre i paper i cartró, un obre bosses, i successives etapes de separació amb garbells rotatius o trómsels, taules inclinades o separadors balístics, separadors magnètics de fèrrics, separadors d'inducció, aspiradors de plàstic film, i separadors òptics per classificació dels materials valoritzables (paper-cartró i envasos de diferents tipologies).



Esquema 1



En aquesta etapa, de recepció i pretractament mecànic, s'aconsegueix:

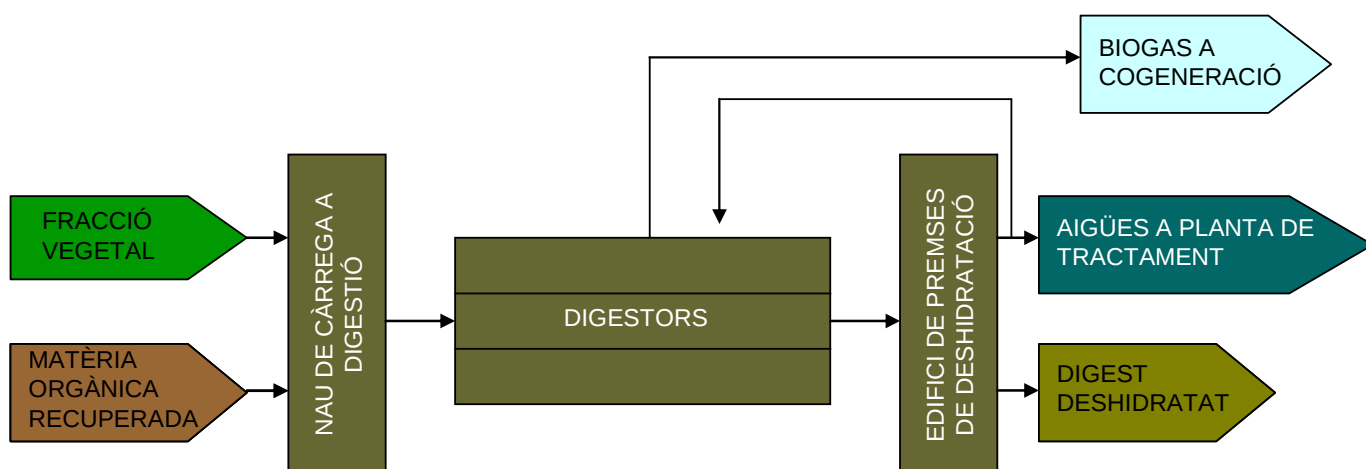
- Recuperar materials valoritzables: PET, PEAD, film, mix de plàstics, brics, paper-cartró, materials fèrrics, alumini.
- Obtindre un rebuig gairebé inert expedit en bales retractilades amb plàstic.
- Separar la matèria orgànica continguda als residus d'entrada, preparada pel seu procés biològic.

Primera etapa de processos biològics. Digestió anaeròbia:

- Alimentació de la matèria orgànica, obtinguda a la nau de pretractament, per mitjans mecànics a la nau de càrrega a digestió on es barrejarà amb fracció vegetal.
- Alimentació de la mescla als 3 digestors anaeròbics de tecnologia KOMPOGAS, els quals es caracteritzen per ser de flux-pistó horitzontals.
- Generació de biogàs, durant el procés anaeròbic que es tractarà per poder valoritzar-lo a través de dos motors de cogeneració, amb els quals s'obtindrà energia elèctrica.



- Obtenció d'efluent digerit de cadascun dels digestors i conducció del mateix a l'edifici de premses on es procedirà a la seva deshidratació. En aquesta àrea s'obtenen els següents fluxos:
 - Aigües obtingudes del premsat, les quals una part es reciclaran per a cobrir les necessitats del procés (digestió i/o estabilització); mentre que les excedentàries es depuraran a la planta de tractament d'aigua, prèviament al seu abocament a llera pública.
 - Efluent digerit i deshidratat el qual s'ha d'estabilitzar.



Esquema 2

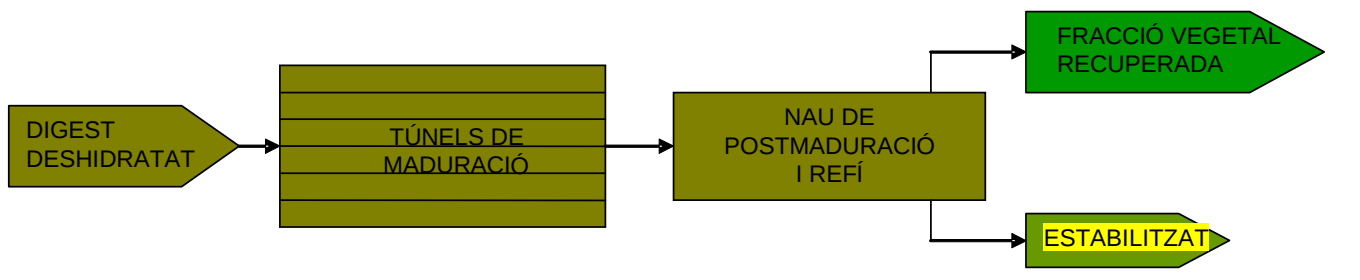
Segona etapa de processos biològics. Estabilització aeròbia del digest:

- Transport del digest a la nau de túnels d'estabilització.
- Estabilització del digest mitjançant un procés aerobi tancat en 6 túnels, de tecnologia ROS ROCA, i una posterior maduració en planells ("messetes") a la nau de postestabilització.
- Obtenció d'un material estabilitzat amb impureses el qual ha de ser tractat a la línia de refí.



Refí i magatzem de compost:

- Alimentació del material estabilitzat al refí, per la seva depuració d'impureses encara existents i recuperació d'una part de fracció vegetal continguda al material, mitjançant un garbell rotatiu.

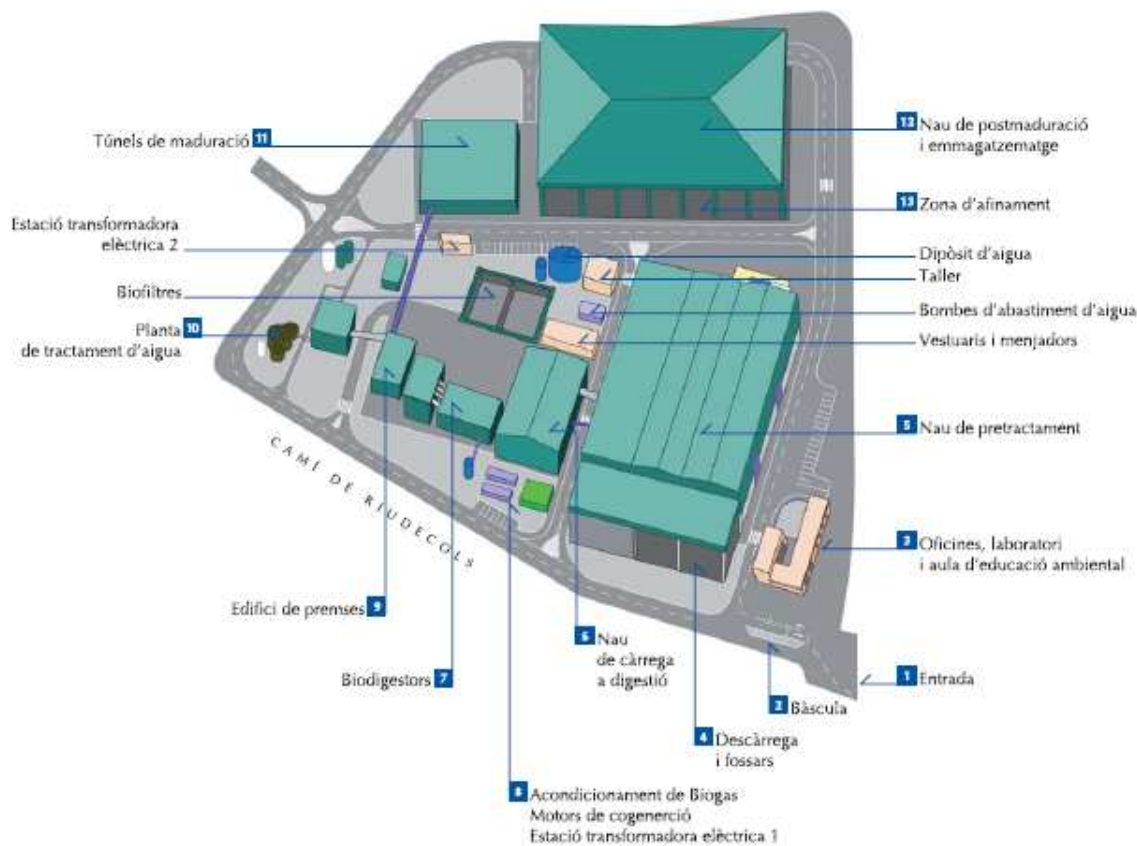


Esquema 3

La planta compta amb les següents instal·lacions:

- Nau de càrrega (alimentació dels biodisgetors)
- Digestors anaerobis amb 3 unitats
- Gasòmetre (1.200 Nm³) i acondicionament del biogàs
- Edifici de cogeneració amb 2 motors de cogeneració (1.600 kW)
- Túnel d'estabilització (6 unitats)
- Biofiltre (1 unitat)
- Nau de post-estabilització per afinament i emmagatzematge de 6.200 m²
- Planta de tractament d'aigües residuals i instal·lacions auxiliars
- Casa de bombes i nau taller
- Bàscula
- Edifici de vestuaris i menjadors
- Edifici d'oficines, control d'accès i aula d'educació ambiental

Vista de la planta i esquema general del procés:



Fitxa tècnica de la instal·lació

Dades generals

Promotors:

- Consorci per a la Gestió dels Residus Municipals del Baix Camp.
- Agència de Residus de Catalunya (Departament de Medi Ambient i Habitatge).

Situació: Terme municipal de Botarell (Baix Camp), annex als terrenys on es troba ubicada la planta de compostatge de FORM existent.

Tramitació de llicències:

- Ambiental: Es disposa de llicència ambiental segons la llei 3/98 de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental (II.AA).
- Obres majors: Es disposa de llicència d'obres per a totes les fases del projecte.



Adjudicatari: UTE Baix Camp (ACCIONA + MiJ GRUAS) per l'adjudicació del projecte i l'execució de l'obra.

Llocs de treball directes: 40.

Previsió posada en funcionament: finals de 2009.

Pressupost i finançament

Finançament de les obres: 100% a càrrec de l'Agència de Residus de Catalunya en el marc del Contracte Programa de la Generalitat de Catalunya amb l'Agència de Residus de Catalunya.

Inversió prevista (segons Contracte Programa):

- 33.795.773 €
- l'import de la subvenció atorgada (42.009.732 €), que inclou les despeses financeres

Import de l'adjudicació de les obres: 31.051.781,35 €.

Explotació: quinze anys mitjançant l'empresa mixta SECOMSA GESTIÓ, (ACCIONA + SECOMSA, empresa pública comarcal).

Dades tècniques

Capacitat de tractament de la fracció RESTA: 85.000 t/any (nominal)

Processos principals:

- Tractament mecànic - biològic (TMB) amb digestió anaeròbia (metanització)
- Estabilització posterior aeròbia de la matèria orgànica
- Maximització de la recuperació de materials amb processos de selecció mecànica
-

Tecnologies emprades:

- Tecnologia de metanització: KOMPOGAS (via seca)
- Tecnologia de túnels d'estabilització aeròbia: ROS ROCA



La planta en el marc de la planificació d'infraestructures

Antecedents del Pla Territorial d'Infraestructures

La planta mecanicobiològica de tractament de residus del Consorci de Gestió de Residus Municipals del Baix Camp forma part de la previsió d'infraestructures per a la gestió de residus prevista en el Pla Territorial d'Infraestructures que està promovent l'Agència de Residus de Catalunya en col·laboració amb els ens locals i els seus antecedents es situen en el Pla d'Acció per a la Gestió dels Residus Municipals de 2005.

Donada la manca de planificació en el camp de les infraestructures de gestió de residus municipals que es va heretar de la legislatura anterior, l'any 2004 va ser necessari fer una diagnosi de la situació i formular propostes d'actuació per tal d'abordar aquest dèficit. D'aquesta forma, el Pla d'Acció va suposar l'establiment de nous criteris de gestió i de territorialització de les instal·lacions de tractament i de disposició final.

El desplegament d'aquest nou model comprenia:

- Revisar l'espai normatiu català en matèria de residus, per tal de disposar d'instruments legals actualitzats i en concordança amb les normatives europees.
- Formular un pla d'infraestructures, mitjançant el Pla Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals pel període 2005-2012.
- Establir un Programa d'Inversions, i el seu corresponent Pla Financer, per tal d'executar les instal·lacions previstes, així com donar suport als ens locals per fomentar la recollida selectiva i els hàbits de minorització de residus.

El Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals de Catalunya

El Departament de Medi Ambient i Habitatge està impulsant el Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals de Catalunya (PTSIRMC), que persegueix racionalitzar la planificació territorial de les instal·lacions, existents i noves, per al tractament i disposició de residus municipals. L'objectiu és assolir l'autosuficiència de gestió en cada territori, d'acord amb les necessitats, dèficits existents i els recursos disponibles.

El PTSIRMC ha de permetre el desenvolupament i implantació efectiva i sostenible del Programa de Gestió de Residus Municipals de Catalunya (PROGREMIC), que



inclou totes aquelles actuacions relacionades amb els residus municipals. Així, el Pla ha de donar la cobertura necessària per al manteniment i la implantació ordenada i equilibrada en el territori d'aquelles infraestructures necessàries d'acord amb el model català de gestió de residus.

Es tracta, doncs, d'un instrument que millorarà la qualitat de vida de la ciutadania ja que garanteix un model de gestió basat en la cooperació amb els ens locals per tal d'optimitzar el servei públic de gestió de residus municipals, d'acord amb criteris de sostenibilitat ambiental, social i econòmica.

El tipus d'equipaments que preveu la formulació del PTSIRM, que també determina les dades tècniques i de capacitat de cadascuna de les instal·lacions o millores de les existents previstes, és el següent:

- Plantes de transvasament o de transferència.
- Plantes de compostatge.
- Plantes de metanització.
- Plantes de triatge.
- Plantes d'incineració i altres tractaments tèrmics.
- Plantes per tractaments específics.
- Disposició en abocadors controlats.

Tal i com estableix la normativa, les instal·lacions previstes en el PTSIRMC han de ser finançades per l'Agència de Residus de Catalunya, d'acord amb el Pla financer que s'estableix en contracte - programa subscrit entre l'Agència de Residus de Catalunya i el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat.

Ateses les possibilitats de finançament i la necessitat de prioritzar les actuacions previstes, s'han distingit dues fases: una primera per fer front a les obres i les instal·lacions de caràcter urgent, i una segona fase per iniciar la resta.

La primera fase recull les actuacions imprescindibles d'executar per raons d'esgotament de la vida útil d'infraestructures en servei, així com d'aquelles que cal millorar a curt termini per raons de funcionalitat i per requeriments de caràcter legal i ambiental. Així, el contracte programa entre la Generalitat de Catalunya i l'Agència de Residus de Catalunya, aprovat el 2006, permet finançar les actuacions previstes en la primera fase del PTSIRMC (2006-2010).

Els principals aspectes de la nova planificació territorial es basen en els principis de proximitat i suficiència dels territoris considerant dos grans objectius:

- Assegurar que l'ús dels recursos i els seus impactes no excedeixin la capacitat del territori.
- Reduir la disposició, incrementar la reutilització, recuperar i reciclar, minimitzar els materials perillosos i proximitat en la disposició.



Per tal d'abordar la planificació de les diferents infraestructures en el territori, s'ha procedit a dividir el territori en set zones d'actuació (regió metropolitana, comarques de Girona, del Centre, de Tarragona, de les Terres de l'Ebre, de Ponent i de l'Alt Pirineu i la Val d'Aran) que alhora estan subdividides en comarques o agrupacions de comarques que, com a mínim han de ser autosuficients en la gestió de les fraccions RESTA.

La planta del Consorci de Gestió de Residus Municipals del Baix Camp s'inscriu en el conjunt d'actuacions previstes en les comarques de Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès i Tarragonès per tal de donar un servei, pel que fa a la gestió i tractament de residus, eficient i pròxim a la ciutadania.

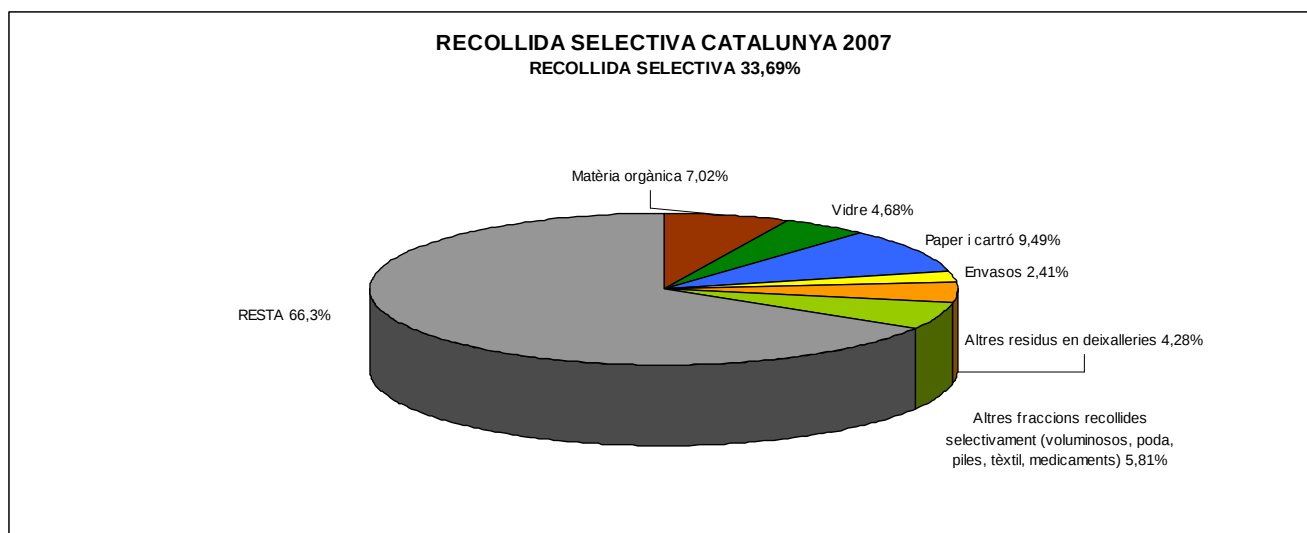
Els residus a la comarca del Baix Camp i del municipi de Botarell

L'Ajuntament de Botarell és un exemple d'ens local amb compromís amb el país i la gestió dels residus. Aquest municipi ha sabut comprendre la realitat de la gestió dels residus i ha acceptat amb solidaritat que en el seu territori es desenvolupin les instal·lacions que donen sortida a la gestió dels residus municipals al Baix Camp.

Així, el Consell Comarcal del Baix Camp ha estat dels primers ens locals de Catalunya en disposar d'instal·lacions modernes de tractament de residus. Primer es va avançar amb una de les primeres plantes de compostatge de residus a nivell de Catalunya, l'any 1997, i ara ho fa amb la primera planta de tractament de fracció resta fora de l'àmbit metropolità. Des d'aquest punt de vista, doncs, el Consell Comarcal del Baix Camp és un dels ens locals més dinàmics de Catalunya en aplicar una gestió sostenible i moderna dels residus.

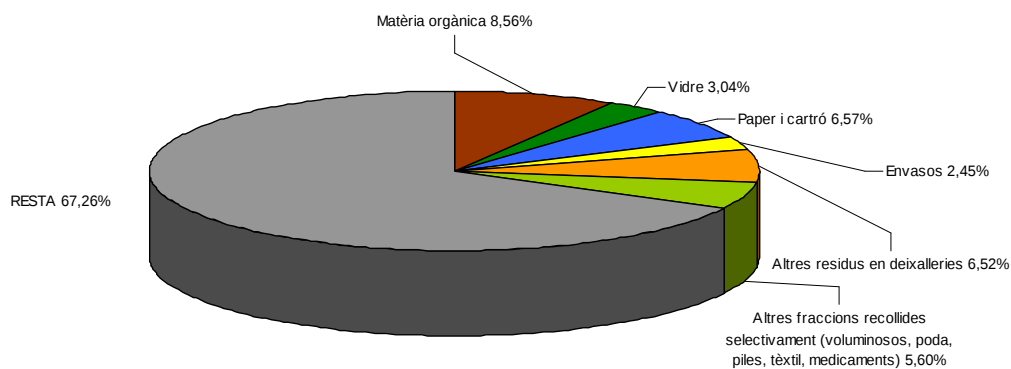
La comarca del Baix Camp és també pionera pel que fa a la recollida selectiva. L'esforç de modernització de la gestió de residus en aquest territori, així com l'implicació de tots els agents socials que hi intervenen, amb un gran protagonisme per part de la ciutadania, ha fet que el Baix Camp assoleixi el nivell més alt de recollida selectiva de l'àmbit de Tarragona, amb el 32,6% de residus recollits.

Les dades sobre la producció de residus a la zona de que es disposa actualment corresponen a l'any 2007 i es poden consultar en els següents gràfics:



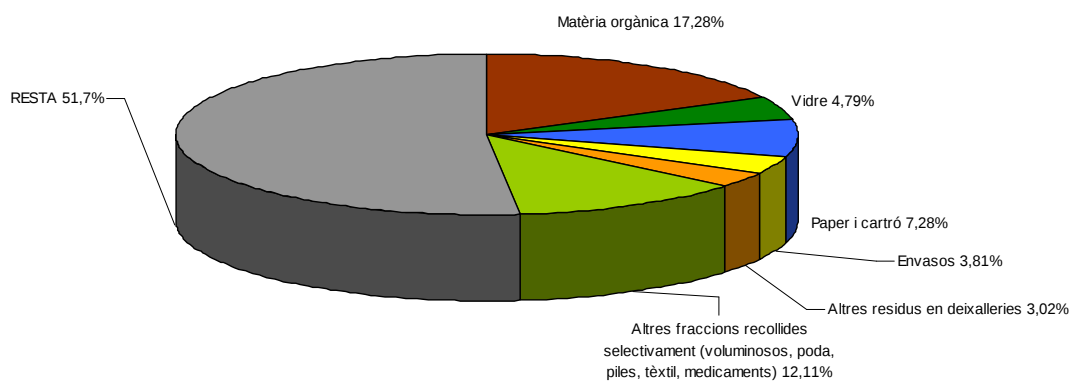
CATALUNYA: 1,64 kg/hab/dia

RECOLLIDA SELECTIVA BAIX CAMP 2007
 RECOLLIDA SELECTIVA 32,74%



BAIX CAMP: 1,76 kg/hab/dia

RECOLLIDA SELECTIVA BOTARELL 2007
 RECOLLIDA SELECTIVA 48,28%



BOTARELL: 1,65 kg/hab/dia